

Kelén és Helka

Miért? A balatoni hajósok, a Balatoni Hajózási Részvénytársaság miért támogat egy irodalmi folyóiratot?

A kérdés akkor fogalmazódott meg, amikor a „Somogy” folyóirat balatoni számához kerestünk a főszerkesztővel képillusztrációkat. A fényképezés (h)őskorában üveg negatívokat használtak: különösen a balatoni kikötőépítés időszakából sok megmentett negatív áll rendelkezésre. A hajósok, így a balatoniak is többet látnak a környezetüknél, elődeink is többször kerültek kapcsolatba költőkkel, írókkal. Petőfi a szántódi révén át kezdte meg Bakonyon átvezető útját, Jókai már országosan kedvelt íróként hajóval kívánt átkelni Füredre. A tó vize akkor is kisebb volt a kelleténél, így az utasokért csónak jött a parthoz, míg a Kelén hajó száz méterekkel beljebb vetett horgonyt. A hullám, vagy a bátorításként lenyelt kupica hatása volt-e, de a csónak felborult és az író úgy kellett kimenteni a vízből.

A huszadik századi rohanás sok művészt készítetett arra, hogy csendességet, nyugalmat keresve megpihenjen valamelyik balatoni fürdőhelyen. Különösen kedvelt volt Siófok, ahol Krúdy, Karinthy, Rejtő Jenő töltött el rövidebb-hosszabb időt, de Balatonfüred, Tihany, Szigliget és kedvelt fürdőhelyek segítettek Illyés Gyulának, Csorba Győzőnek, kitűnő költőknek, íróknak az elmélyedésben, új téma felé fordítva a figyelmet az árnyas fa alatt elfogyasztott pohár jó csopaki rizlinggel.

A balatoni hajósokat sokszor és sokan kérdezik hivatásukról, foglalkozásukról. A válasz legtöbbször választékos, hiszen a tó az év minden napján, minden napszakban, kis túlzással minden percben változtatja arculatát, hangulatát, a hajósok a napsütés, a vihar ezer változatát ismerik. Őket sokszor ez köti a hajókhoz, nem a fizetés, vagy nem csak a fizetés. A hajók és a Balaton egymástól elválaszthatatlanok. Az 1891-ben épült két testvér, a Kelén és a Helka is Fáy András regéje nyomán kapta nevét, a másik két gyönyörűség, a Csongor és Tünde nevét viselő hajók úgyszintén.

Az eredeti kérdésre, a miéltre a válasz akkor teljes, ha számba vesszük: gazdasági válsággal érintett gazdasági vállalkozás támogathat-e irodalmi folyóiratot? A választ megközelíthetjük több irányból is. A támogatásra fordított - egyébként igen szerény - összeget megtakarítva javul-e a hajózás helyzete? Természetesen nem jelent önmagában jobb helyzetet néhány százezer forint. A támogatás, miként néhány kulturális intézmény, alapítvány támogatása is erősíti a szolidaritást, hogy a bajban számíthatunk a másokra, adott esetben mi is számíthatunk bajba jutásunk esetén a segítségre. Nem csak kenyérrel él az ember. Pusztán anyagi megfontolások nem játszhatnak döntő, mindent elsöprő szerepet az ember, így egy-egy vállalkozás esetében sem. Erkölcsi tartás nélkül, mint korhadt fa a viharban, dől ki mindenki és minden. Egyébként a válságos úrrá lesz az ember, de a meg nem írt versek, novellák nem pótolhatók. Szülessenek hát versek, prózai írások erről a csodálatos tóról, a mi kenyéradónkról!

dr. Horváth Gyula

a Balatoni Hajózási Zrt. vezérigazgatója